

Česká republika

Česká školní inspekce

Středočeský inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

**Základní škola - 1. stupeň Katusice, nám. Budovatelů 39,
okres Mladá Boleslav**

Náměstí Budovatelů 39, 294 25 Katusice

Identifikátor školy: 600 049 027

Termín konání orientační inspekce: 21. a 22. říjen 2002

Čj.:	034 173/02-2161
Signatura:	oc4bw106

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola 1. stupeň - Katusice je čtyřtřídní školou (děti třetího a pátého ročníku se vzhledem k malému počtu vyučují společně v jedné třídě) bez právní subjektivity. Jejím zřizovatelem je Obec Katusice. V době konání inspekce navštěvovalo školu 58 žáků z 13 obcí (průměrný počet dětí ve třídě - 14,5), působí v ní šest pedagogických pracovníků - ředitelka, čtyři učitelky (jedna jen na dvouhodinový úvazek) a vychovatelka školní družiny. Vyučuje se dle vzdělávacího programu Základní škola (MŠMT ČR, čj. 16 847/96-2) včetně úprav a doplňků, platných od 1. září 1998 (MŠMT ČR, čj. 25 018/98-22). Součástí školy je školní družina.

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- personálních podmínek vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům
- materiálně-technických podmínek vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům
- průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy ve dvou skupinách předmětů - jazyky (český a anglický) a přírodovědné předměty (matematika, přírodověda a prvouka) - vzhledem ke schváleným učebním dokumentům

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

S výjimkou prvního ročníku, kde vyučuje učitelka bez potřebné kvalifikace, a předmětu anglický jazyk, jenž vyučuje pouze pedagogicky způsobilá učitelka, jsou všechny sledované předměty ve zbývajících třech třídách vedeny odborně i pedagogicky způsobilými učitelkami.

Hospitační činnost ředitelky školy se řídí plánem - v loňském školním roce navštívila každou vyučující a vychovatelku školní družiny nejméně dvakrát za rok; metodické sdružení sice není ustaveno, pravidelně každých 14 dní se však diskutují odborné a provozní záležitosti za účasti všech pedagogických pracovníků. Za zmínku stojí některé vlastní zajímavé didaktické akce - např. nahrávání části hodin videokamerou a následný metodický rozbor za účasti všech učitelek. Výchovné poradenství je rozděleno mezi ředitelku školy (ta se zaměřuje především na kontakt a komunikaci s rodiči při řešení výchovných otázek) a jednu učitelku, jež se specializuje na vývojové poruchy učení.

Pozitivem je častá účast vyučujících na akcích dalšího vzdělávání, organizovaných především Službou škole Mladá Boleslav. V loňském školním roce např. ředitelka školy absolvovala osm vzdělávacích akcí (včetně tří víkendových), učitelka anglického jazyka celkem sedm, z nichž tři byly věnovány problematice anglického jazyka. Totéž lze konstatovat i o dalších pedagogických pracovnících.

Logopedická péče je odborně zajištěna.

Personální podmínky jsou hodnoceny jako velmi dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Již starší budova školy působí zvnějšku omšele. Uvnitř je však v dobrém stavu, drobná pravidelná údržba je prováděna. Výuka probíhá v kmenových učebnách, jejichž vybavení a technický stav (s výjimkou jedné malé učebny) odpovídají požadavkům vyhlášky Ministerstva zdravotnictví ČR č. 108/2001 Sb., kterou se stanoví hygienické požadavky na prostory a provoz škol, předškolních zařízení a některých školských zařízení. Nábytek v učebnách je starší. V rámci projektu MŠMT ČR Internet do škol byla zřízena počítačová pracovna se čtyřmi moderními PC. Původní vybavení školy dvěma staršími počítači tak bylo doplněno. Během inspekce však nebyly počítače v pracovně použity, výuka na nich teprve postupně začíná. Pouze v hodině českého jazyka ve druhém ročníku žáci aktivně pracovali s oběma staršími počítači. Díky péči vyučujících poskytuje interiér školy (především výzdoba) podnětné estetické a didaktické prostředí pro výuku.

Učebnic, pracovních sešitů a didaktických pomůcek k výuce uvedených předmětů je dostatek. Kladem bylo jejich časté používání - v hodinách se pracovalo s učebnicemi, sešity, tabulí, kartičkami, knihami z žákovské knihovny aj., v hodině anglického jazyka s magnetofonem. Chybějící kopírovací stroj značně omezuje např. aktuální přípravu učitelů na vyučování, přípravu dalších vhodných pracovních listů pro žáky apod.

Materiálně-technické podmínky vzdělávání jsou průměrné.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VE SLEDOVANÝCH SKUPINÁCH PŘEDMĚTŮ

Realizace vzdělávacího programu

Kontrolou rozvrhu bylo zjištěno, že týdenní počty hodin všech sledovaných předmětů souhlasí s učebním plánem vzdělávacího programu Základní škola. Plnění osnov je doloženo přehlednými zápisy v třídních knihách (s výjimkou anglického jazyka) a časově-tematickými plány. Kontrola dodržování učebních plánů a učebních osnov je součástí hospitační činnosti ředitelky i programu pedagogických rad a již zmíněných porad, nahrazujících činnost metodického sdružení. Rovněž kontrola třídních knih ve školním roce 2001/2002 neprokázala porušení učebního plánu a učebních osnov ve sledovaných předmětech. Některé zápisy v třídních knihách (např. v anglickém jazyku) jsou často obecné, nekonkrétní (poslech, překlad, rozhovory) a obtížněji dokazují plnění osnov. Skladba rozvrhu respektuje optimální variantu, tj. předměty s převahou výchovného zaměření jsou většinou zařazeny na koncové hodiny. Pouze anglický jazyk v pátém ročníku je vyučován ve čtvrtek a pátek pátou vyučovací hodinu.

Součástí mimoškolních aktivit jsou i četné akce, které podrobně popisuje Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 2001/2002 v části Přehled kulturních a vzdělávacích akcí. Vhodným způsobem je tak doplňováno učivo sledovaných předmětů: např. návštěvy divadelních představení Městského divadla Mladá Boleslav, častá vystoupení dětí na veřejnosti atd.

Vzdělávací program je realizován v souladu s poznávacími a hodnotovými cíli uvedených předmětů.

Průběh vzdělávání a výchovy v českém a v anglickém jazyku

Devět sledovaných hodin (osm v českém jazyku, jedna v anglickém) u čtyř vyučujících potvrdilo dobrou kvalitu výuky a skutečnost, že chybějící odborná způsobilost (v předmětu anglický jazyk) či odborná i pedagogická způsobilost (ve dvou zhlédnutých vyučovacích jednotkách) nemusejí být rozhodující. Příprava učitelek na vyučování byla promyšlená, vycházela z časově-tematických plánů.

Hodiny byly účelně a efektivně řízeny - od úvodního sdělení cíle hodiny až po závěrečné zhodnocení. Pouze ve dvou případech se učitelky dostaly v závěru do časové tísně, jinak zbyl čas na závěrečné zhodnocení. Sebehodnocení vlastní práce žáky samotnými se neobjevilo v žádné hodině. Učitelky znají žáky se specifickými poruchami učení a chování, individuální práce s nimi byla nejzřetelnější ve druhém ročníku (práce dvou žáků na počítačích v hodině mluvnice) a čtvrtém ročníku v obou předmětech. Kladem byla rovněž častá pomoc dětem v průběhu vyučování. Prostor pro samostatné učení žáků byl vytvořen ve většině hodin, často dominovala efektivní práce ve skupinách.

Úvodní motivace byla zřetelná ve všech hodinách (sdělení vzdělávacího cíle), rovněž tak další motivace v průběhu vyučovacích jednotek - časté pochvaly, různé soutěže, bodování úspěšných odpovědí apod. Slovní hodnocení převládalo, klasifikace známkami se vyskytla jen jednou. Namátková kontrola žákovských knížek však ukázala dostatek známek - v jedné z nich bylo např. zapsáno 35 známek. V hodině českého jazyka ve čtvrtém ročníku se dokonce samy děti pokusily v závěru zhodnotit vyučování.

Psychohygienické zásady byly dodržovány ve všech hodinách jazyků - třídy byly osvětlené, větrané, způsob výuky umožňoval dětem pohyb po třídě, rovněž další krátké relaxační chvílky byly zařazovány (protahování těla, zpěv). Někdy chybějící či nedůsledná kontrola správného držení těla při psaní byla jediným nedostatkem v této oblasti.

Interakce učitel-žák měla velmi dobrou úroveň, vstřícný způsob jednání všech učitelek s dětmi byl evidentní, atmosféra při vyučování přátelská, osobnost dítěte byla respektována (včetně tzv. problémových žáků). Komunikativní dovednosti žáků, jež se teprve utvářejí, měly různorodou kvalitu. Nejvíce prostoru ke komunikaci dostaly děti v hodině českého jazyka ve druhém ročníku - úroveň jejich vypravěčských dovedností byla dobrá, plynulá a svědčí o systematické práci vyučujících. V samotné komunikaci učitelek se často objevovaly drobné prohřešky oproti spisovné mluvě.

Průběh vzdělávání a výchovy ve skupině jazyků byl hodnocen jako velmi dobrý.

Průběh vzdělávání a výchovy v matematice, přírodovědě a prvouce.

Hospitace byly provedeny v pěti hodinách matematiky a ve dvou hodinách prvouky a přírodovědy.

Učivo je rozděleno do jednotlivých měsíců školního roku v tematických plánech. Cíle výuky a její průběh odpovídají schopnostem žáků. Aktuální příprava vyučujících byla velmi dobrá.

Učitelky respektovaly jak psychohygienické, tak i didaktické zásady. Jejich organizační pokyny byly jasné a srozumitelné. Žáci měli příležitost relaxovat účelným pohybem po učebně a promyšleným střídáním různých činností. V hodinách byl dostatek času k pochopení, procvičování a aplikaci učiva. Dětem se dostávalo přiměřené množství podnětů k rozvoji samostatného uvažování a tvořivosti. Učitelky chápaly chybování žáků jako zcela přirozený prvek procesu učení. Pozitivním slovním hodnocením podporovaly jejich zdravé sebevědomí. V případě potřeby jim trpělivě pomáhaly. Vzhledem k malému počtu dětí se jednalo téměř o individuální vyučování.

K převládajícím metodám práce patřily řízený rozhovor učitelek se žáky a navazující samostatná práce dětí. V hodině přírodovědy učitelka provedla i výklad nové látky. V každé ze zhlédnutých hodin měli žáci možnost procvičovat si učivo ve spolupráci s ostatními.

V úvodní části hodiny byl oznámen její cíl a program. Hlavními činiteli průběžné motivace a hodnocení pak byly častá slovní pochvala, promyšlené využívání přirozené zvědavosti a soutěživosti žáků, praktická aplikace učiva, využívání regionální tematiky, vyhledávání informací v encyklopedii, didaktické hry, možnost volby úkolů a zapojení žáků do kontroly a hodnocení práce spolužáků. Učitelky seznamovaly žáky s výsledky a s hodnocením jejich práce jednak bezprostředně po jejím skončení a jednak během závěrečného shrnutí v závěru hodin. Žáci jsou vedeni i k vlastnímu sebehodnocení.

Vzájemné vztahy mezi žáky a pedagogy jsou založeny na důvěře a respektování pravidel školního řádu. Vyučující dbají i na dodržování základních pravidel společenského chování mezi žáky navzájem a jdou jim v tomto směru příkladem. Nežádoucí projevy v chování žáků se nevyskytovaly. Většina z nich měla k výuce pozitivní vztah. Jejich komunikace s vyučujícími se vyznačovala bezprostředností, snahou co nejvíce vyhovět daným požadavkům. Verbální a neverbální komunikace vyučujících byla velmi dobrá.

Průběh vzdělávání a výchovy byl ve třech hodinách vynikající, ve čtyřech hodinách velmi dobrý. Celkově měl velmi dobrou úroveň.

Výsledky vzdělávání a výchovy

Český a anglický jazyk

Evaluace vědomostí žáků v českém jazyku se provádí ve všech ročnících formou vlastních prověrek dvakrát v roce, vždy na konci každého pololetí. Objektivnější srovnání chybí, neboť celostátně platné testy (např. Kalibro) zatím nebyly realizovány. Nadstandardní práce s dětmi ze sociálně méně podnětného prostředí přináší výsledky - především individuální přístup k nim v průběhu výuky a doučování; v loňském školním roce neprospěl pouze jeden žák.

V anglickém jazyku se vlastní evaluace neprovádí. Určitý obraz o výkonnosti dětí podávají soutěže či olympiády v rámci okresu - pozitivně lze hodnotit 5. místo v okresním kole olympiády v anglickém jazyku ve školním roce 2001/2002.

Matematika, přírodověda a prvouka

Vyučující používají k hodnocení výsledků vzdělávání a výchovy v uvedených předmětech kromě krátkých prověrek i delší písemné práce či testy, zejména u starších žáků. Zadání opakovací písemné práce a výsledky vzdělávání jednotlivých žáků byly na požádání předloženy ve čtvrté třídě.

Žáci současného druhého až pátého ročníku dosahovali při klasifikaci z matematiky ve druhém pololetí školního roku 2001/2002 těchto výsledků:

	2. ročník				3. ročník				4. ročník				5. ročník			
klasifikace:	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
počet žáků	8	4			7	6	1		9	8	3				2	
průměr	1,33				1,45				1,70				3,00			

Dalšími materiály, ve kterých jsou popsány a částečně hodnoceny celkové výsledky vzdělávání a výchovy, jsou zápisy z pedagogických rad a Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 2001/2002.

Výchovné problémy jsou řešeny především na třídních schůzkách. V loňském školním roce obdrželi jen dva žáci sníženou známku z chování; některé kázeňské problémy těchto dětí ze sociálně méně podnětného prostředí musela řešit dokonce Policie České republiky. V případě dalšího problémového žáka se osvědčila spolupráce s pracovníci referátu sociálních věcí OÚ Mladá Boleslav. Chování drtivé části dětí je však dobré. Významnou roli v oblasti prevence proti nežádoucím jevům sehraává nabídka zájmové činnosti v odpoledních hodinách - druhé oddělení školní družiny, organizované formou zájmových útvarů (např. sportovní hry, počítače aj.) vedených učitelkami, je denně přístupné všem zájemcům.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy jsou celkově velmi dobré.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Soulad rozhodnutí o zařazení do sítě škol se zřizovací listinou

Název školy ve Zřizovací listině souhlasí s názvem školy v Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení. U obou dokumentů je však název školy v rozporu s § 2 odst. 3 vyhlášky č. 291/1991 Sb., o základní škole, ve znění pozdějších předpisů - označení 1. stupeň a uvedení názvu náměstí do úředního názvu školy tohoto typu nepatří.

Minimální preventivní protidrogový program

Program sleduje tři hlavní oblasti - oblast propagace, praktické naplňování programu, odchytení prvních známek výskytu sociálně negativních jevů. Především na druhou oblast, praktické naplňování programu, tj. nabídku smysluplného využívání volného času dětí, je kladen důraz.

Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 2001/2002

Zpráva obsahuje všechny zákonem předepsané údaje.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE KONTROLNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí Školského úřadu Mladá Boleslav o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 72/00 ze dne 26. 6. 2000
2. Zřizovací listina organizační složky obce Základní školy - 1. stupeň Katusice ze dne 20. 5. 2001 (čj. neuvedeno)
3. Jmenovací dekret ředitelky školy ze dne 1. března 1995 (ŠÚ Mladá Boleslav, čj. 13/95 Ka)
4. Učební plán vzdělávacího programu Základní škola
5. Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 2001/2002
6. podkladová inspekční dokumentace
7. Inspekční zpráva ze dne 17. 12. 1997 (čj. O-03-04/9798-034Kv)
8. Vnitřní řád školy
9. zápisy z pedagogických rad
10. rozvrh hodin
11. hospitační záznamy ředitelky školy
12. třídní knihy za školní roky 2001/2002 a 2002/2003
13. třídní výkazy
14. katalogové listy žáků

ZÁVĚR

Hodnocení personálních podmínek vzdělávání a výchovy

Z pěti vyučujících jen jedna nesplňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Z celkového počtu 16 sledovaných hodin tak bylo 12 hodin (tj. 75 %) vyučováno učitelkami s kvalifikací pro tento stupeň základní školy. Stabilizovaný sbor, věková skladba pedagogických pracovníků a jejich zájem o další vzdělávání jsou zárukou bezproblémového chodu školy i v dalších letech.

Hodnocení materiálně-technických podmínek vzdělávání a výchovy

Materiálně technické podmínky výuky jsou průměrné, a to i přes snahu všech pedagogických pracovníků o neustálé vylepšování interiéru. Zlepšení exteriéru školní budovy, postupná výměna nábytku a dovybavení kopírovacím strojem jsou prioritami pro nejbližší období. Pozitivem je zřízení nové počítačové pracovny (byť jen se čtyřmi počítači) a využívání dvou starších PC ve výuce.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy

Úroveň vzdělávání byla hodnocena jako velmi dobrá; čtyři sledované hodiny (tj. čtvrtina) měly vynikající úroveň, ostatní velmi dobrou či průměrnou. Mezi největší klady patřily činnostní charakter výuky, pestrá stavba vyučovacích jednotek a příjemná atmosféra v hodinách.

Vývoj školy od poslední inspekce

V porovnání s minulou inspekcí ve školním roce 1997/1998 došlo k úbytku tříd i žactva - z pětitřídní školy se stala čtyřtřídní, počet žáků poklesl z tehdejších 78 na současných 58. Zlepšilo se vybavení audiovizuální a počítačovou technikou. Škola se v současné době připravuje na přechod do právní subjektivity.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. František Kvasnička	F. Kvasnička v.r.
Člen týmu	Jaroslav Richter	J. Richter v.r.

V Mladé Boleslavi dne 15. listopadu 2002

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 18. listopadu 2002

Razítko

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Podpis

Mgr. Blanka Holoubková, ředitelka školy

B. Holoubková v.r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný.
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň.
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň.
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa.
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně.
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad Středočeského kraje, odbor školství, mládeže a sportu, Zborovská 11, 150 21 Praha 5	10. 12. 2002	Předáno osobně.
Obec Katusice	6. 12. 2002	034 198/02-2161
Rada školy	Není zřízena.	

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.